

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 552/2015-28

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 9. marca 2016 v senáte zloženom z predsedu Milana Ľalíka (sudca spravodajca), zo sudkyne Marianny Mochnáčovej a sudcu Petra Brňáka prerokoval prijatú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátkou JUDr. Silviou Bartkovou, Piaristická 6667, Trenčín, vo veci namietaného porušenia základného práva garantovaného čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trenčín v konaní vedenom pod sp. zn. 21 C 32/2011 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trenčín v konaní vedenom pod sp. zn. 21 C 32/2011 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Trenčín prikazuje v konaní vedenom pod sp. zn. 21 C 32/2011 konať bez zbytočných prietahov.

3. [REDAKOVANÉ] priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 1 500 € (slovom tisícpäťsto eur), ktoré je Okresný súd Trenčín povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. [REDAKOVANÉ] priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 355,73 € (slovom tristopäťdesiatpäť eur a sedemdesiattri centov), ktorú je Okresný súd Trenčín povinný vyplatiť na účet jeho právnej zástupkyne JUDr. Silvie Bartkovej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. augusta 2015 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie v záhlaví označených práv postupom Okresného súdu Trenčín (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 21 C 32/2011, ktorý v pracovnoprávnej veci (neplatosť okamžitého zrušenia pracovného pomeru a náhrada mzdy) nerozhodol do podania sťažnosti.

2. Sťažovateľ žiadal vysloviť porušenie označených práv v konaní pred okresným súdom, prikázať mu konať bez zbytočných prietáhov, priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume 10 000 € a náhradu trov konania v sume 669,43 €.

3. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci vyjadril predseda okresného súdu, ktorý v liste zo 4. februára 2016 uviedol, že k predĺženiu konania prispeli aj účastníci konania nejasnými podaniami či návrhmi, žiadané finančné zadosťučinenie považuje za neprimerane vysoké a súhlasí s upustením od ústneho pojednávania.

4. V replike z 18. februára 2016 sťažovateľ opätovne poukázal na flagrantné porušovanie svojich práv v označenom konaní a v záujme čo najrýchlejšieho rozhodnutia súhlasil tiež s upustením od ústneho pojednávania.

5. Ústavný súd nie je súčasťou súdnej sústavy a neprislúcha mu právo dozoru nad rozhodovacou činnosťou všeobecných súdov. Do rozhodovacej činnosti súdov je v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy ústavný súd oprávnený zasiahnuť iba vtedy, ak boli ich konaním alebo nadväzujúcim rozhodnutím porušené ústavou (dohovorom) zaručené základné práva a slobody sťažovateľa.

6. Ústavný súd preskúmal konanie na okresnom súde z pohľadu dôvodov namietaných v podanej sťažnosti a dospel k záveru, že sťažnosť sťažovateľa je dôvodná.

7. Ústavný súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach vyjadril, že medzi základné princípy právneho štátu patrí okrem iného aj právo na prejednanie veci bez zbytočných prieťahov, resp. právo na vybavenie veci v primeranej lehote, ktoré je neoddeliteľnou súčasťou práva na spravodlivý proces garantovaného v čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru (I. ÚS 688/2014, I. ÚS 49/2015).

8. Prieťahy v konaní či nečinnosť orgánu verejnej moci sú ústavným súdom hodnotené ako iný zásah orgánu verejnej moci, ktorý môže byť jedno či viacrázový, protiprávny a zároveň aj protiústavný útok týchto orgánov proti základným ústavou zaručeným právam (slobodám), ktoré v čase rozhodovania ústavného súdu predstavuje trvalé ohrozenie právne existujúceho stavu, pričom taký útok sám osebe nie je výrazom (výsledkom) riadnej rozhodovacej právomoci týchto orgánov. Z tej fakticity musí preto následne vyplývať, že dôsledkom takeého zásahu orgánu verejnej moci nemožno čeliť inak než ústavnou sťažnosťou a na ňu nadväzujúcim nálezom ústavného súdu.

9. K otázke posudzovania dĺžky konania a jej primeranosti (resp. neprimeranosti) sa tak opakovanie pripomína, že túto nemožno vyjadriť numericky, lebo je podmienená objektívne charakterom prejednáwanej veci a musí byť skúmaná s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu, zložitost' veci, požiadavky na vykonávanie dokazovania v priebehu

konania, ako i správanie účastníkov a samotného súdu; do úvahy je pritom nutné vziať i to, čo je pre sťažovateľa v konaní predmetom sporu, resp. jeho význam (porov. rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Záborský a Šmáriková v. Slovensko).

10. Záver o tom, či dĺžka konania je ešte primeraná a či už nie je, možno teda formulovať vždy s ohľadom na uvedené faktory, ktorými bolo konanie bezprostredne ovplyvnené, pričom pri posudzovaní dôvodnosti tvrdenia o porušení práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je nutné ku každej veci pristupovať individuálne a zvažovať, či s ohľadom na okolnosti prípadu ide o prietahy neodôvodnené, t. j. či sú pričítateľné súdu, a teda zakladajúce porušenie práva na prejednanie veci bez zbytočných prietáhov. Toto právo totiž nie je dotknuté, ak sú prietahy spôsobené výlučne konaním účastníka/sťažovateľa, prípadne ak ide o vec, keď dĺžka konania zodpovedá jej zložitosti. V takých prípadoch trvanie konania spravidla nie je nedôvodné a potreba zásahu ústavného súdu nie je daná.

11. V posudzovanej veci nie je primárne prehliadnuteľné, že konanie o náhradu mzdy z neplatného okamžitého skončenia pracovného pomeru (táto časť bola právoplatne skončená 8. januára 2015) pred okresným súdom trvá už od 10. februára 2011 doteraz. Prekážky ďalšieho postupu v konaní nemožno uspokojivo odôvodniť ani komplikovanou procesnou situáciou, ktorá vyvoláva potreby ďalších vymedzení účastníkov daného konania, rovnako ako rozhodovanie odvolacieho súdu na procesné či čiastočné rozhodnutia okresného súdu, ktoré svojimi dôsledkami do celkového konania objektívne zasahovali.

12. Ústavný súd vzhľadom na všetky uvedené dôvody vyslovil porušenie vo výroku uvedených základných práv a v bode 2 výroku prikázal okresnému súdu konať vo veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde.

13. Ústavný súd môže priznať tomu, koho základné práva boli porušené, aj primerané finančné zadosťučinenie [čl. 127 ods. 3 ústavy, § 56 ods. 4 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)], ktoré však nie je náhradou

škody či náhradou mzdy, ako si to zrejme predstavoval sťažovateľ, keď z tohto titulu žiadal priznať sumu 10 000 €.

Ústavný súd uznal za odôvodnené priznať mu finančné zadost'učinenie v sume 1 500 €, ktorú považoval s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu a obmedzený predmet konania za primeranú doterajšej neprimeranej dĺžky konania; prihliadol na skutočnosť, že vec bola približne 2 roky na odvolacom súde z dôvodu riešenia opravných prostriedkov podaných účastníkmi konania (teda mimo dosah okresného súdu).

14. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uložiť niektorému účastníkovi, aby úplne alebo sčasti uhradil druhému účastníkovi jeho trovy konania. Aj v tejto veci sa ústavný súd rozhodol priznať sťažovateľovi úhradu za dva úkony právnej služby v celkovej sume 355,73 €, pričom sumu uložil zaplatiť okresnému súde na účet jeho právnej zástupkyne (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 Občianskeho súdneho poriadku) do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. marca 2016